

Pressmeddelande

Luxemburg den 23 september 2021

EU:s stöd till reformer i Ukraina är inte ändamålsenligt för att bekämpa storskalig korruption

Storskalig korruption och "state capture" är fortfarande vanligt förekommande i Ukraina trots EU:s insatser, enligt en särskild rapport från Europeiska revisionsrätten. EU har försökt komma till rätta med korruptionen i Ukraina genom att göra den till en övergripande prioritering och kanalisera medel och insatser till olika områden som konkurrenspolitik, rättsväsende och civilsamhälle. Men stödet och åtgärderna har inte gett de förväntade resultaten, säger revisorerna.

I mer än 20 år har EU stött Ukrainas reformagenda. Att komma till rätta med korruption, som är ett stort hinder för ett lands utveckling och strider mot EU:s värderingar, är en väsentlig del av det stödet. Storskalig korruption och "state capture" är vanligt förekommande i Ukraina, hindrar konkurrens och tillväxt och skadar den demokratiska processen. Varje år går tiotals miljarder euro förlorade till följd av korruptionen. Europeiska kommissionen, Europeiska utrikestjänsten och EU:s rådgivande uppdrag har försökt komma till rätta med problemet och har stöttat flera reformer för att stärka rättsstatsprincipen och bekämpa korruptionen i Ukraina.

EU har länge känt till kopplingarna mellan oligarker, höga tjänstemän, politiker, rättsväsendet och statsägda företag. Trots det har EU inte tagit fram en konkret strategi för att rikta in sig på storskalig korruption, konstaterar revisorerna. Till exempel är inriktningen på olagliga finansiella flöden, inbegripet penningtvätt, endast marginell. Icke desto mindre har EU gett stöd till många reformer och insatser mot korruption i Ukraina. I de flesta fall är graden av stöd beroende av att ett antal villkor uppfylls. Men kommissionen har ofta gjort en för fri tolkning av hur villkoren har uppfyllts, vilket har lett till alltför positiva bedömningar. Revisorerna anger det visumfria systemet som exempel. Tillämpningen av systemet omprövades inte, trots att två av de tre villkoren för EU-stöd inte hade uppfyllts.

"Trots de olika typer av stöd som EU har erbjudit Ukraina, fortsätter oligarker och särintressen att underminera rättsstatsprincipen i Ukraina och hota landets utveckling", säger Juhan Parts, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. "Ukraina behöver en fokuserad och

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

effektiv strategi för att komma till rätta med oligarkernas makt och minska "state capture". EU kan spela en mycket större roll än det har gjort hittills."

I praktiken har EU:s stöd endast gett begränsade resultat. Stödet till kampen mot konkurrensbegränsande strukturer och beteenden har varit inriktat på bolagsstyrning och anpassning av Ukrainas lagstiftning till EU:s standarder. Med undantag för bidrag till oberoende medier och aktivister var EU:s stöd inte inriktat på att identifiera stora korrupsionsupplägg där statsägda företag varit inblandade. Men eftersom så många företag i Ukraina är korrupta monopol eller oligopol, anser revisorerna att EU borde ha agerat mer direkt för att undanröja hinder för fri och rättvis konkurrens.

EU:s stöd till reform av rättsväsendet har inte heller gett tillräckliga resultat. EU-projekt och stöd till kapacitetsuppbyggnad hjälpte däremot till att omarbeta Ukrainas författning och ett stort antal lagar. De bidrog också till inrättandet av en ny högsta domstol, konstaterar revisorerna. Framstegen är dock ständigt hotade av ideliga försök att kringgå lagar och urvattna reformer. Det har lett till stora bakslag som inte kunnat undvikas med EU:s riskreducerande åtgärder.

På liknande sätt har de korrupsionsbekämpande institutioner som EU har hjälpt till att inrätta fortfarande svårt att hävda sig. Hela systemet för att utreda, lagföra och döma i korrupsionsfall på hög nivå är mycket bräckligt. Den högre domstolen för korrupsionsbekämpning har börjat visa lovande resultat, men dess ändamålsenlighet, oberoende och hållbarhet ifrågasätts med jämna mellanrum. Den nationella byrån för förebyggande av korrupsion är ett annat exempel. Även om EU:s politiska stöd har bidragit till att hålla byrån operativ och oberoende är den ständigt hotad och beslut som den fattar beroende av faktorer som åklagare och kriminaltekniker. Om en länk i kedjan är svag kan kedjan inte fungera ordentligt, varnar revisorerna.

Bakgrundsinformation

Ukraina är ett land inom EU:s östliga partnerskap och får stöd från det europeiska granskingsinstrumentet, där respekten för rättsstatsprincipen är ett villkor. Europeiska kommissionen har sedan 2014 gjort åtaganden på omkring 5,6 miljarder euro till makroekonomiska stödprogram (MES) och 2,2 miljarder euro till biståndsprogram. Kommissionen garanterar även Europeiska investeringsbankens lån på 4,4 miljarder euro. EU är den största givaren till Ukraina.

Särskild rapport 23/2021 *Att minska den storskaliga korrruptionen i Ukraina: flera EU-initiativ har ännu inte gett tillräckliga resultat* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu) på 23 EU-språk.

Senare i år kommer revisionsrätten att offentliggöra en rapport om EU:s stöd till [rättsstatsprincipen i västra Balkan](#).

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i rapporterna genomförs.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547